

هه لکهوت زاھیر، راویژکاری سەرۆکی حکومەت بۆ کاروباری هونەری:

یاسای پاراستنی بەرهەمی هونەرمەندان لەبەردەستی حکومەت و پەرلەمانەو دەردەچیت

خەبات- بەرهەم شایخ عەزەدین

هونەر ئەمەرز بۆتە لایەنێکی گەرم لێژانی رۆژانەی خەڵکو سەرچەم کۆمەڵگاکان، هەر بۆیەش هەر تاکێک بەبەرەرزەشەو بەدوای هەوالتو باشترین کاری هونەری دەگەڕێت، بێگومان لەهەر شوێنێک کار بکەیت هەلەو کەمووکۆری دەبێت و هارۆلتیان گلەبیان دەبێت، بەلام هەموو شتێک نەبێت سەد لەسەد نەبێت. هەر بۆیەش لەکوردستان لەگەڵ سەرچەم ئەو کارە هونەرییەکانی دەکەیت. بەلام هارۆلتیان و بگرە، بەشتیک لەهونەرمەندانیش گلەبیان لەکاری هونەری و مێهەنەکی خۆیان هەیە. بۆژانی هۆکاری ئەو بارۆدۆخە دنیای هونەر تێی کەوتوووە چارەسەری کەم و کورپیەکان، بەرێژ هەلکەوت زاھیر راویژکاری سەرۆکی حکومەت بۆکاروباری هونەری بەم جۆرە بۆمان دا:

*** ئەو شپەرزەییە لەبۆاری هونەردا هەیە بەرێژت بۆچی دەگێریتەو؟**

– بەلێ شپەرزەیی هەبێت لەبەر ئەوەی کارەکان تاکو ئێستا بەشێوەیەکی پڕۆفەشنال بەرێژنەنەچوون. ئەمەش بەهۆی نەبوونی کەرتی تایبەت و نەبوونی کەسانی زاناو پەسپۆر لەسەرچەم بۆکارەکانی هونەر بەگشتی کەسانی ئێک دین بەپێی توانای خۆیان کار دەکەن رەنگە کارەکیان سەرکەوتوو بێت یانیش نا... ئەمەیان گێروگرفت دروست دەکات بۆ لایەنە پەییوەندی دارەکانی هونەرکە سانسۆرێک نەبێت کەسانی ئێک کە کارنەکەن دەبنە مایەیی گلەیی و گەزەندە لەم رۆووە گەر لەسەرەتاوە یاسایەکی هەبووایە باوەخ بەدراوە بەکەرتی تایبەت پێم وایە، هونەر بەو بارۆدۆخە ئەمەرز نەدەگەیش بۆنۆوونە بەکێک داوای هۆکاری دەکات کاری کردوووە مستەحەقە وەری دەگێریت

*** دەمەوی بێرسم بۆ بپارەکانی حکومەت جێبەجێ ناکرێت دەرباری هونەر بۆ فونە بەرهەمی هونەرمەندان؟**

– بەلێ راستە من لەگەڵ دەست بەکاربوونم کۆنفرانسیکم بەست دەرباری پاراستنی بەرهەمی هونەرییەکانی هونەرمەندان، ئێستا لەبەردەستی حکومەت و پەرلەمانەو کارمان بۆ کردوووە کاری جیدی تری بۆ دەکەین ئەم یاسایە دەردەچیت بۆ پاراستنی بەرهەمی هونەرییەکان وەکو هەموو ولاتانی دنیا.

*** پێت وانیە گەر دەستگایەکی هونەری هەبێت سەرەحە حکومەت زیاتر دەتوانن کۆنترۆڵ بکەن و کاری باشترباش بکەوێتە**

– بەلێ گەلێ دەکەیت لەهێچ شوێنێک نەبێت سانسۆری هونەری هەبێت، هەرکەس خۆی نازادە کار دەکات، بەلام وەکو گۆتم گەر کەرتی تایبەت هەبوو ئەوا دەکەوێتە ئەستۆی ئەوان چی کارێک دەکەن و کام کار بلاو دەکەن، ئەو کاتەش هەرکەرتێک یان کۆمپانیایەکی هەوڵ ئەدات باشتترین کار بلاو بکاتەو... دواتریش مێدییاکان نازادن چی بلاو دەکەن.

بازارەو؟

– نا ئەمە نا چونکە لەهێچ شوێنێک نەبێت سانسۆری هونەری هەبێت، هەرکەس خۆی نازادە کار دەکات، بەلام وەکو گۆتم گەر کەرتی تایبەت هەبوو ئەوا دەکەوێتە ئەستۆی ئەوان چی کارێک دەکەن و کام کار بلاو دەکەن، ئەو کاتەش هەرکەرتێک یان کۆمپانیایەکی هەوڵ ئەدات باشتترین کار بلاو بکاتەو... دواتریش مێدییاکان نازادن چی بلاو دەکەن.

*** زۆر گلەیی دەکەیت کە مێدییاکان زانستی ئەکادیمیای نەبێت شیعەر و ناوازو گۆرانی شێوەکانی مقام و ناوچە جیا جیاکانی بۆکاری بۆ نەکران بۆتە؟**

– لەسەرەتا لەکوردستان کەسانی ئێک شارهزاو پەسپۆرمان نەبوو کە بێت، بێتوانیت بە مەسایەکی سییەغە دەستوری هونەری دروست بکات، ئەمەش بۆتە هۆی ئەوەی کە نەبوونی ئەو سیستەمەییە کە لەهەموو مەجالە هونەرییەکان بەتایبەتی دێنە سەر موزیک و سینەما شائۆ بەتایبەتی تر موزیک. بەلام ئەمەرز ئەو سنۆرە شکا لەبەینی هەموو دنیا ئێستا ستایل هاتۆتە ئاراوە، هەر کەسێک کار دەکات هەرستایلیک هەلەدەبێت ئەتوانیت کاری لەسەر بکات و نازادە راستە هەندێ موزیک بۆتو تامی فارسی و تورکی و ئەوروپی لێ دیت، بەلام ئێمە سەرەتا ستایلیکی تایبەتمان نەبوو راستە ئێمە خاوەنی فۆکلۆرۆکلۆری دەوڵەمەندیین کە دەکەیت جۆانی بکەین، هەرچەندە هەندێ هونەرمەند کار لەم بوارە دەکەن جێگای رێژو خۆشەوێستی و مایەیی دەست خۆشین. کێبێش هەبێت بۆقێر بوونی مقام کۆمەڵێک خەڵکی گەنجو باش کاربان کردوووە، بەلام پێویستمان بەکێبێ زیاتریش هەیە.

*** ئەو بۆکار بۆدروستکردنی دەزگایەکی هونەری ناکەن؟**

– بەلێ کارمان بۆ کردوووە ئەمە پڕۆژەییە، دەمانەوێت دەستگایەکی دروست بکەین تایبەت بە کاری هونەری و سەرچەم یاساکی هونەر لەوێ دەردەچیت، بەلام کاتیشی دەوێت ئەما و اتاسان نەبێت گەر ئەمەبوو ئەوسا کاری باش دەکەیت.

*** خەڵک و هونەرمەندان گلەیی لە مێدییاکان دەکەن دەرباری بلاو کردنەوی بەرهەمی کەرچۆکال، تۆ دەلێتی چی بۆسنۆرێک بۆ ئەمە دانائین؟**

– بەلێ گلەیی هەبێت مەنیش گلەیی هەبێت

وەکو خۆم نا بەلکو وەکو کارەکی، کارێکی خراب و نابەجێ دەبینم پێم ناخۆشە مێدییاکان کە نالەکان حکومی نین و حیزبێن ئێمە ناتوانین فەرزێ بکەین لەسەر یان، بەلام ئەتوانین قەسەیان لەگەڵ بکەین، دەبێت ئەوان فلتەریان هەبێت و لێژنەیی پەسپۆریان هەبێت... هەندێ کە نال کاری باش دەکەن وەکو زاگۆر دەبینم کاری باش دەکەن و گۆران دەکەن ئومێدیم هەبێت کە نالەکانی دیکەش بەم جۆرە بن و سەرکەوتوو بن.

*** جگە لە موزیک و گۆرانی، ئەدی بۆ لایەنەکانی دی هونەری وەکو سینەماو شێوەکاری چیتان کردوووە بەتەمای چین؟**

– بەلێ بۆ سینەما هۆلیک خەریکێن دروست دەکەین بەناوی ئۆسکار هەموو لایەکی ئاگادارن، لەگەڵ ئەمەش دەمانەوێت کادرو خەڵکی پەسپۆر دروست بکەین بۆ بۆاری سینەما بۆ پێش کەوتنی سینەما لەدەرەو خەڵکان هێناو... هەر وەها بۆ هونەری شێوەکاری بەم زووانە گەلەریک دروست دەکەین... هەبێت بەناوی گەلەری (چوارچرا) کە هونەرمەدانی شێوەکار دەتوانن کاری تیبیا بکەن و هەر لەوێش لەبەشێکی دی بەرهەمیەکانیان بفرۆشن ئەمەش شێوازیکی تازەو ئەوروپییە.

*** بۆ دەربازبوون لەو کێشەکانی باسماکردن چارەسەر چێیە؟**

– بەلێ بەراستی ئەمە گەرنە بەبۆچونی مێ کێشە هەبێت راستە چارەسەری یەگەم: دەرچونی یاسای پاراستنی مافی بەرهەمی هونەرمەدان... زۆر گرفت چارەسەر دەکات.

*** دووم: کارکردن بە دەلسۆزی بۆکاری چاکو جوان**

سێهەم: دانانی فلتەرو لێژنەیی پەسپۆر لە مێدییاکان بۆ ئەوەی رێگە بگێریت لە بلاو بوونەوی کاری خراب.

چوارەم: باوەخدان بەکەرتی تایبەت بۆکاری هونەری کە ئەمە زۆر زەرورەو مێ پشنگیری لێ دەکەم. بۆسەرچەم ئەم شتە هەنگاو هەبێت انشاالله چارەسەر دەکەیت:

*** زۆر سوپاس هیچمان نەماوە، ماندومان کردیت.**

سوپاس بۆ ئێو داوای سەرکەوتنی زیاتر بۆ رۆژنامەیی خەبات و هیوادارم باوەخی زیاتر بەلایەنی هونەری بدەن و هەوڵەکان بەباوەخەو بلاو بکەیتەو ئەوەکو لەزاویەو بەبۆچوکی زۆر سوپاس...